

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 473/2020
01.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Видаковић, адвокат из ..., против туженог Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.оо. Београд, огранак „Електродистрибуција“ Панчево, чији је пуномоћник Милутин Радојичић, адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3718/2017 од 04.10.2019. године, у седници већа која је одржана 01.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3718/2017 од 04.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 62/17 од 28.04.2017. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, по основу разлике између исплаћеног и припадајућег увећања зараде за рад у сменама, за период од 21.08.2011. године до 29.07.2014. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости па до исплате, ближе означено у том ставу, као и да му плати трошкове парничног поступка у износу од 129.542,80 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3718/2017 од 04.10.2019. године преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 62/17 од 28.04.2017. године тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати по основу разлике између исплаћеног и припадајућег увећања зараде за рад у сменама, за период од 21.08.2011. године до 29.07.2014. године месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединог, па до исплате, како је то ближе означено у том ставу изреке, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног парничног поступка, а ставом трећим обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка по жалби у износу од 14.400,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

Од стране другостепеног суда није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао радни однос на неодређено време дана 01.12.2006. године, на пословима ... и обављао рад у сменама 2-2-3 тако што је прву смену радио од 06,30 до 14,30 часова два дана, након тога је два дана радио од 14,30 до 23,30 часова, затим петак, субота и недеља од 23,30 до 06,00 часова, с тим да би, уколико петак пада прва смена, онда се петак, субота и недеља раде у првој смени, а уколико петак пада друга смена, сва три дана се ради друга смена. Према Методологији за вредновање са табеларним делом коефицијената типских радних места и разноврсних радних места из Правилника о организацији и систематизацији послова од 27.06.2011. године, ...“ је типско радно место број ... са коефицијентом 2,25 као збир коефицијената за захтеве утврђене методологијом од чега се коефицијент од 0,18 односи на режим и врсте рада (рад у турнусу), из чега произилази да је коефицијент основне зараде 2,07 (2,25 -0,18) и да је по основу рада у турнусу предвиђено увећање 8%.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужиоцу одређен коефицијент увећања у оквиру основног коефицијента за рад у турнусу, а не рад у сменама, иако је у радној листи наведен у сменски рад, да сменски рад с обзиром на режим рада тужиоца није обухваћен основним коефицијентом, па му стога припада пун износ за сменски рад од 26%.

Налазећи да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, а погрешно примењено материјално право, правилно је по налажењу Врховног касационог суда, другостепени суд првостепену пресуду преиначио одбијањем тужбеног захтева.

Одредбом члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...) запослени има право на увећању зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то, између осталог за рад ноћу, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде- најмање 26% од основице. Основицу за обрачун увећане зараде чини основна зарада увећана у складу са законом, општим актом и уговором о раду(став 5).

Чланом 32. ставом 6. Колективног уговора Електровојводина д.о.о. Нови Сад од фебруара 2010. године, уговорено је да ће сменски рад бити посебно вреднован

Методологијом за вредновање послова за одређивање основне зараде у колективним уговорима код послодавца, како гласи и одредба члана 32. став 6. Колективног уговора Електројоводина д.о.о. Нови Сад од 05.02.2013. године. Према Методологији за вредновање радних места са табеларним делом коефицијената типских радних места и разврстаних радних места из Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог од 27.06.2011. године, „... ..“ је типско радно место број ..., са коефицијентом 2,25, као збир коефицијената за захтеве утврђене методологијом, од чега се коефицијент 0,18 односи на режим и врсте рада, из чега произилази да је коефицијент основне зараде 2,70 и да је по основу рада у турнусу предвиђено увећање од 8%. Пошто је тужиоцу у складу са овим нормама за период потраживања обрачуната и исплаћена зарада по основу сменског рада, следи да је тужени према тужиоцу испунио обавезу.

Поштујући ову правну норму, сменски рад и рад ноћу вреднује се у алтернативи и то при утврђивању основне зараде или најмање 26% од основице. При томе, израз „најмање 26% од основице“ може бити примењен само ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде. У ситуацији када је такав рад вреднован при утврђивању основне зараде тада је искључена могућност примене увећања зараде од најмање 26% од основице, јер је у тој ситуацији сменски рад вреднован кроз утврђену основну зараду. При томе, према директиви Европске уније 2003/88-ЕС сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту или у складу са одређеним образцем, укључујући образац ротирања који може бити непрекидан или без прекида (континуиран или дисконтинуиран) исказујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода или ноћу, а турнус се у свом језичком значењу изједначава са сменским радом (рег турним, по реду, редом). С обзиром да се под турнусом подразумева утврђен ред у коме више лица једно за другим обављају неки посао радећи наизменично и смењујући се, између ова два појма нема никакве разлике, представљају синониме. Директива Европске уније није извор права, али њена садржина помаже тумачењу појма сменског рада које наши закони не садрже.

У конкретном случају утврђено је да је тужени исплаћивао увећање зараде тужиоцу по основу сменског рада, кроз коефицијент зараде од 2,25, који је утврђен на основу Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог од 27.06.2011. године, за радно место на коме је тужилац радио- „... ..“, због чега је правилно другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду одбијањем тужбеног захтева.

Неосновани су наводи у ревизији тужиоца да је у одлукама ближе означеним у ревизији другачије одређено, обзиром да неуједначена судска пракса као разлог за одлучивање о посебној ревизији постоји само када у истоврсним или битно истоветним чињенично-правним споровима правноснажно одлучено на други начин, што овде није случај.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић